

Minister van Justitie en Veiligheid

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Staats- en Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Ontwerpbesluit coördinatie terrorismebestrijding en
nationale veiligheid

Datum

30 oktober 2024

Onze referentie

5868721

Bijlage(n)

2

Bijlage(n)

1. Ontwerp Besluit coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid
2. Aanbiedingsformulier CBJ

1. Aanleiding

Het ontwerp Besluit coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid is gereed om de volgende fase van het totstandkomingsproces in te gaan, namelijk behandeling in het ambtelijk voorportaal (CBJ) en RBJ/MR. Dit met het oog op toezending aan beide Kamers der Staten-Generaal in het kader van de voorhangprocedure en – indien uit de voorhang geen wijzigingen of bijzonderheden volgen – aanbieding aan de Raad van State voor advies.

Het voorstel geeft uitvoering aan de Wet coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid (Wet CoTNV, Stb. 2023, nr. 454). De wet kan pas inwerking treden als bijgaande amvb ook gereed is om inwerking te treden.

Het voorstel is van 22 april tot en 31 mei door uw ambtsvoorganger in consultatie gegeven via internetconsultatie. Hierop zijn geen reacties ontvangen. Tegelijkertijd is het voorstel ter advisering aangeboden aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) en aangeboden aan de Inspectie en Veiligheid (IJenV) in het kader van de Uitvoerings- en Handhavingstoets (U&H-toets).

ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen gevolgen voor de regeldruk heeft. De IJenV heeft 3 juni jl. de U&H-toets uitgebracht. Over de verwerking van de toets, maar ook om de IJenV zo goed mogelijk in staat te stellen haar controlerende rol met de inwerkingtreding van de wet te kunnen verrichten, hebben meerdere overleggen met de IJenV en de NCTV plaatsgevonden. Dit is een voortdurend proces tot het moment van inwerkingtreding.

De AP heeft 3 oktober jl. een positief advies uitgebracht met slechts één inhoudelijke opmerking (zie hierna). De wijzigingen die naar aanleiding van het voorgaande zijn aangebracht zullen hierna onder kernpunten aan bod komen.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met:

- Aanbieding aan het ambtelijk voorportaal (de CBJ) en, indien dit niet tot wijzigingen van meer dan technische/redactionele aard leidt, aanbieding aan de RBJ/MR, met het oog op:
- Aanbieding aan de beide Kamers der Staten-Generaal in het kader van de voorhangprocedure; en
- Na afloop van de voorhangprocedure, voor zover deze voorhang niet tot wijzigingen leidt: aanbieding aan de Afdeling advisering van de Raad van State voor advies.

3. Kernpunten

Het ontwerpbesluit geeft uitvoering aan de in de Wet CoTNV opgenomen verplichting om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen ter waarborging van de bescherming van persoonsgegevens. De wet regelt kort gezegd de coördinatietaak die de minister van JenV (in de praktijk: de NCTV) verricht op het terrein van terrorismebestrijding en de bescherming van de nationale veiligheid. Indien noodzakelijk in verband met de coördinatietaak kan de NCTV trends en fenomenen signaleren, analyseren en duiden, onder de begrenzingen en voorwaarden van de wet.

De wet bevat verschillende waarborgen ter bescherming van persoonsgegevens en de versterking van de controleerbaarheid van de naleving van de wet. De regels in de amvb zijn technisch van aard en werken een aantal waarborgen die samenhangen met de eisen die de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) stelt nader uit. Tevens versterken deze regels de interne naleving en controleerbaarheid van de werkzaamheden van de NCTV onder de wet.

De AP heeft in zijn toets gevraagd te voorzien in het sturen van een afschrift van de controleresultaten van de gegevensbeschermingsaudit aan de AP. Dit is verwerkt door dit in het ontwerpbesluit vast te leggen voor de externe gegevensbeschermingsaudit die iedere twee jaar (en 6 jaar na inwerkingtreding iedere vier jaar) moet worden uitgevoerd. Het ontwerpbesluit bevat tevens een verplichting om jaarlijks een interne gegevensbeschermingsaudit te verrichten. Omdat deze bedoeld is om tussentijds te kunnen bijsturen als onderdeel van interne compliancemechanismen is de verplichting tot toezending van de interne controleresultaten hier niet ook voor opgenomen. Dit neemt niet weg dat uiteraard de functionaris voor gegevensbescherming (f-g) deze wel ontvangt en kan delen met de AP.

De IJenV had diverse aandachtspunten en suggesties voor verbeteringen van verschillende aard. Deze hebben geleid tot enkele aanpassingen in artikelen en toelichting, dan wel nadere afspraken met de IJenV ter voorbereiding op de invoering van de wet. Zo heeft de IJenV verzocht om input te kunnen geven voor de invoeringstoets die een jaar na invoering van de wet zal worden verricht. De IJenV zal daartoe inderdaad in de gelegenheid worden gesteld; dat behoeft echter geen aanpassing van de amvb. Er wordt in de toelichting wel melding van gemaakt.

Ook vroeg de IJenV of zal worden aangesloten bij het Protocol voor de werkwijze van de IJenV en het relatiestatuut. Dat is inderdaad het geval en behoeft niet in

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Staats-en Bestuursrecht

Datum

30 oktober 2024

Onze referentie

5868721

de amvb te worden vastgelegd, maar wordt eveneens wel vermeld in de toelichting.

Ten aanzien van een aantal normen geldt dat er naar aanleiding van de uitvoeringstoets een verbetering van een aantal onderdelen van artikel 3 (zie hierna, tweede bullet) heeft plaatsgevonden en de toelichting is aangevuld. Zo geldt ten aanzien van het loggen van zoekopdrachten indien gebruik wordt gemaakt van sociale media bij analysewerkzaamheden in navolging van de IJenV is toegelicht dat het loggen van zoekopdrachten ook contextinformatie omvat, zoals de relatie met de coördinatietaak, de verrichte analyse en het doel van de zoekopdracht en vanuit welke rol deze is uitgevoerd.

Voor wat betreft de wens van de IJenV om tot een nadere regeling van haar positie te komen geïnspireerd op paragraaf 7.2.1 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 (Wiv 2017) geldt dat dit niet voor de hand ligt gelet op de verschillende wijze waarop de desbetreffende toezichthouder (CTIVD) en de IJenV als Rijksinspectie zijn ingebed in het recht. Daarnaast geldt dat indien zou worden overgegaan tot nadere regeling dit voor de taken van de IJenV als geheel zou moeten gelden en er geen fragmentering per beleidsterrein dient plaats te vinden.

De IJenV benadrukt het feit dat de IJenV en de AP complementair zijn aan elkaar en het belang van onderlinge afspraken, ook om een onevenredige toezichtlast op de NCTV te voorkomen. Het is inderdaad wenselijk dat de AP en de IJenV met elkaar in overleg treden. Hierin is voor het departement geen rol weggelegd.

Over eventueel resterende praktische punten die geadresseerd dienen te worden in aanloop naar de invoering van de wet zal overleg plaatsvinden tussen de NCTV en de IJenV.

4. Toelichting

4.1. Inhoud amvb

De wet verplicht tot het stellen van regels bij amvb met betrekking tot te nemen technische, personele en organisatorische maatregelen, waaronder regels over functiescheiding, autorisatie voor het gebruik van bepaalde systemen, opslag en beveiliging. Ook bevat de wet de plicht om bij amvb nadere regels te stellen betreffende de inhoud en wijze van uitvoering van gegevensbeschermingsaudits op het terrein van publiek toegankelijke onlinebronnen. Deze grondslagen zijn in de wet opgenomen als een concretisering van de meer algemene verplichting van de AVG om te voorzien in passende waarborgen. 'Passend' heeft betrekking op de eis dat bij iedere verwerking van persoonsgegevens maatwerk moet worden geleverd met het oog op de benodigde bescherming en risico's.

Op hoofdlijnen bevat de amvb de volgende voorschriften.

- In artikel 2 van het ontwerpbesluit is de verplichting opgenomen om het doel en de afbakening van werkzaamheden die worden verricht ter uitvoering van de taak opgenomen in artikel 2 van de wet vast te leggen. Ook geldt dat er wordt vastgelegd of er sprake is van verwerking van bijzondere persoonsgegevens¹ of

¹ Bijzondere persoonsgegevens zijn onder andere: persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, alsmede gegevens over gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid (artikel 9, eerste lid, AVG).

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Staats-en Bestuursrecht

Datum

30 oktober 2024

Onze referentie

5868721

persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan anonimisering en pseudonimisering zoals opgenomen in artikel 7, tweede lid, van de wet, en een aanvullende check op de regel opgenomen in artikel 7, derde lid, van de wet waarin staat dat er geen analyses mogen worden verstrekt met een duiding van de uitingen van een persoon, die tot gevolg hebben dat een persoon in verband wordt gebracht met een trend of fenomeen. Dit laatste omdat een analyse van de NCTV niet de reden mag zijn dat een persoon feitelijk wordt aangemerkt als een gevaar voor de nationale veiligheid (de NCTV is immers geen inlichtingen- en veiligheidsdienst). Deze verplichting versterkt zowel de interne naleving als de controleerbaarheid van de naleving.

- In artikel 3 zijn regels opgenomen die onder meer voorzien in beveiliging van persoonsgegevens (en daarmee uiteraard de gegevens waarin deze persoonsgegevens voorkomen) en in functiescheiding. Met functiescheiding wordt onderscheid gemaakt in taken en rollen bij de uitvoering van de wet, bijvoorbeeld het apart beleggen van het geven van een opdracht tot analysewerkzaamheden en de uitvoering van deze werkzaamheden. Ook wordt voorzien in het treffen van maatregelen ten aanzien van de toegang tot gegevens en het loggen van zoekopdrachten bij het gebruik van sociale media ten behoeve van analysewerkzaamheden. Hierdoor is onder meer controleerbaar dat er geen onderzoek wordt verricht gericht op personen.
- Voor wat betreft de gegevensbeschermingsaudits geldt dat in artikel 4 wordt voorzien in een cyclus van interne audits en externe audits en niet alleen in externe audits. Op deze wijze kan steeds tijdig waar nodig bijgestuurd worden in beschermingsmaatregelen. De interne audits zullen jaarlijks zijn. De externe audits zullen de eerste zes jaar na inwerkingtreding van de wet iedere twee jaar plaatsvinden, daarna iedere vier jaar. Zoals hierboven opgemerkt bij de toets die is verricht door de AP is opgenomen dat de controleresultaten van de externe gegevensbeschermingsaudit aan de AP worden toegezonden.
- Tot slot is in artikel 5 voorzien in de benodigde wijziging van het Besluit politiegegevens zodat, indien noodzakelijk voor de uitvoering van de wet, de NCTV de politie deze gegevens kan verstrekken.

4.2. Politieke context

Bij de behandeling van de wet is middels amendement een 'zware voorhangprocedure' opgenomen in artikel 10 van de wet. Dit brengt mee dat het ontwerpbesluit voordat het voor advies kan worden aangeboden aan de Afdeling advisering van de Raad van State moet worden overgelegd aan beide Kamers der Staten-Generaal. Gedurende vier weken (waarvan tenminste drievierde deel buiten het reces van de Kamers moet vallen) kan door of namens een van beide Kamers of door ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een van beide Kamers de wens te kennen worden gegeven dat het onderwerp van het ontwerpbesluit bij wet moet worden geregeld. In dat geval moet daartoe zo spoedig mogelijk een wetsvoorstel worden ingediend. Indien een dergelijke wens na het verstrijken van vier weken niet te kennen is gegeven kan het ontwerp worden aangeboden aan de Raad van State voor advies. Het voorgaande leidt ertoe dat de steun van slechts dertig Tweede Kamerleden of vijftien Eerste Kamerleden nodig is om het verder in procedure brengen van de amvb en daarmee inwerkingtreding van de wet te blokkeren en regeling bij wet in formele zin te eisen.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Staats-en Bestuursrecht

Datum

30 oktober 2024

Onze referentie

5868721

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Staats-en Bestuursrecht

Datum

30 oktober 2024

Onze referentie

5868721